

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας
Τάξεως για τις προτάσεις νόμου «Ο περί Δικαστηρίων (Προσωρινά Διατάξεις)
(Καταργητικός) Νόμος του 2022» και «Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός)
Νόμος του 2022»**

Παρόντες:

Νίκος Τορναρίτης, πρόεδρος

Γιώργος Κουκουμάς

Φωτεινή Τσιρίδου

Σωτήρης Ιωάννου

Νίκος Γεωργίου

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Ανδρέας Πασιουρτίδης

Κωστής Ευσταθίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μελέτησε τις πιο πάνω προτάσεις νόμου, οι οποίες κατατέθηκαν στη Βουλή από τον κ. Κωστή Ευσταθίου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας, σε τέσσερις συνεδρίες της, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στις 13 Σεπτεμβρίου και 11 Οκτωβρίου 2023 και στις 6 και 20 Μαρτίου 2024. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, της Αρχιπρωτοκολλητού, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, καθώς και του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης των προτάσεων νόμου παρευρέθηκε επίσης το μέλος της επιτροπής κ. Άριστος Δαμιανού.

Σκοπός της πρώτης πρότασης νόμου είναι η κατάργηση του περί Δικαστηρίων (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμου, ώστε να τερματιστεί η προ πεντηκονταετίας προσωρινή και έως σήμερα εν ισχύ ρύθμιση που επιτρέπει την εκδίκαση ποινικής υπόθεσης από επαρχιακό δικαστήριο οποιασδήποτε επαρχίας, ανεξάρτητα από τον περί Δικαστηρίων Νόμο, που καθορίζει την κατά τόπον αρμοδιότητα των επαρχιακών δικαστηρίων ανάλογα με την επαρχία στην οποία διαπράχθηκε το αδίκημα.

Σκοπός της δεύτερης πρότασης νόμου όπως αυτή αρχικά κατατέθηκε στη Βουλή, της οποίας, σημειώνεται, η εφαρμογή είναι συνεπακόλουθη της ψήφισης σε νόμο της πρώτης πρότασης νόμου, είναι η τροποποίηση του περί Δικαστηρίων Νόμου, ώστε ποινικές υποθέσεις που καταχωρίστηκαν σε αναρμόδιο κατά τόπον δικαστήριο να δύναται να παραπεμφθούν, υπό προϋποθέσεις, σε κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο και τα έξοδα τα οποία προκύπτουν από την εν λόγω παραπομπή να καταβάλλονται από την κατηγορούσα αρχή.

Ο εισηγητής των πιο πάνω προτάσεων νόμου ενημέρωσε την επιτροπή ότι απώτερος σκοπός του περί Δικαστηρίων (Προσωριναί Διατάξεις) Νόμου, όταν αυτός τέθηκε σε ισχύ το 1974, αμέσως μετά την τουρκική εισβολή, ήταν η διευκόλυνση της κοινωνίας στην απονομή της δικαιοσύνης λόγω της έκτακτης και προσωρινής μετεγκατάστασης των προσφύγων στις ελεύθερες επαρχίες. Ωστόσο, η ανάγκη διατήρησης σε ισχύ του υπό αναφορά προσωρινού νόμου δεν υφίσταται πλέον, αφού οι πρόσφυγες, τις ανάγκες των οποίων αυτός εξυπηρετούσε, είναι εγκατεστημένοι σε συγκεκριμένες επαρχίες. Περαιτέρω, ο ίδιος επισήμανε ότι η εφαρμογή του υπό κατάργηση νόμου τυγχάνει κατάχρησης, ιδιαίτερα στις ιδιωτικές ποινικές υποθέσεις, κατά τρόπο που μεγάλος αριθμός ποινικών υποθέσεων καταχωρίζεται και εκδικάζεται από «αναρμόδια» κατά τόπον επαρχιακά δικαστήρια, δυσχεραίνοντας έτσι τη θέση του κατηγορουμένου. Συναφώς, με την κατάργηση του εν λόγω νόμου εφαρμόζεται η αρχή του «φυσικού δικαστή», η οποία προβλέπεται τόσο στον περί Δικαστηρίων Νόμο όσο και στον περί Ποινικής Δικονομίας Νόμο.

Στο πλαίσιο της συζήτησης η εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ενημέρωσε την επιτροπή ότι το υπουργείο δεν φέρει ένσταση στην προώθηση των εν λόγω προτάσεων νόμου, νοουμένου ότι δεν θα περιορίζεται η ευελιξία της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας στην καταχώριση και εκδίκαση ποινικών

υποθέσεων. Σε κάθε περίπτωση, η ίδια εκπρόσωπος τόνισε ότι δεν πρέπει με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις να δημιουργηθούν δυσκολίες οι οποίες θα επηρεάσουν το έργο της κατηγορούσας αρχής.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας εξέφρασε ορισμένες επιφυλάξεις επί των προνοιών των προτάσεων νόμου, οι οποίες περιλαμβάνονται σε γραπτό σημείωμα, ημερομηνίας 1^{ης} Μαρτίου 2024, το οποίο υπέβαλε στην επιτροπή, και αφορούν τα ακόλουθα:

1. Ο λόγος για τον οποίο θεσπίστηκαν οι υπό τροποποίηση ρυθμίσεις δεν έχει εκλείψει και για αυτό τα επαρχιακά δικαστήρια των κατεχόμενων πόλεων Κερύνειας και Αμμοχώστου συνεδριάζουν προσωρινά μακριά από τη φυσική τους έδρα.
2. Δημιουργείται δυσκολία καθορισμού της κατά τόπον αρμοδιότητας επαρχιακού δικαστηρίου στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν είναι γνωστή η επαρχία στην οποία διαπράχθηκαν τα αδικήματα, όπως αυτά που αφορούν οργανωμένο έγκλημα ή αυτά που διαπράττονται μέσω διαδικτύου.
3. Η αμφισβήτηση της κατά τόπον αρμοδιότητας, σε περίπτωση κατάργησης της υπό συζήτηση νομοθεσίας, δύναται να εγερθεί σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας, ενδεχόμενο το οποίο προκαλεί περαιτέρω καθυστέρηση της εκδίκασης της υπόθεσης.
4. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις που καθορίζουν ότι σε όλες τις περιπτώσεις τα έξοδα που προκύπτουν από την παραπομπή υπόθεσης η οποία καταχωρίστηκε σε κατά τόπον αναρμόδιο δικαστήριο καταβάλλονται από την κατηγορούσα αρχή, επιβαρύνουν την κατηγορούσα αρχή και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το δικαστήριο έκδηλα είναι κατά τόπον αναρμόδιο να εκδικάσει την υπόθεση.
5. Οι υπό τροποποίηση ρυθμίσεις δεν παραβιάζουν την αρχή του «φυσικού δικαστή», καθώς η εν λόγω αρχή είναι συνυφασμένη με τη δίκαιη δίκη και τη διασφάλιση των

συνταγματικών εγγυήσεων που περιβάλλουν την απονομή της δικαιοσύνης.

Συναφώς, η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας εισηγήθηκε την τροποποίηση του κειμένου της πρώτης πρότασης νόμου, ώστε οι προτεινόμενες ρυθμίσεις να εφαρμόζονται αποκλειστικά στις ιδιωτικές ποινικές υποθέσεις στις οποίες εντοπίζεται η ενδεχόμενη κατάχρηση.

Στη βάση των πιο πάνω παρατηρήσεων, τα μέλη της επιτροπής, λαμβάνοντας υπόψη ότι στόχος των προτάσεων νόμου δεν είναι ο επηρεασμός της ποινικής διαδικασίας, σε περίπτωση που έχει αρχίσει η ακροαματική διαδικασία, αποφάσισαν όπως επιφέρουν στο κείμενο της δεύτερης πρότασης νόμου τις ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Δυνατότητα παραπομπής της υπόθεσης στο κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο, νοουμένου ότι ο κατηγορούμενος δεν έχει απαντήσει στην κατηγορία.
2. Διαγραφή της πρόνοιας η οποία αφορά στην επιβάρυνση της κατηγορούσας αρχής με τα δικηγορικά έξοδα, σε περίπτωση παραπομπής ποινικών υποθέσεων από το αναρμόδιο στο αρμόδιο κατά τόπον δικαστήριο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αφού τροποποίησε το κείμενο της δεύτερης πρότασης νόμου σύμφωνα με τα πιο πάνω, κατά πλειοψηφία του προέδρου και των μελών της επιτροπής βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, καθώς και του μέλους της βουλευτή του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου και του μέλους της βουλευτή του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών των προτάσεων νόμου κατά τη συζήτησή τους ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

Το μέλος της επιτροπής μεμονωμένος σοσιαλιστής βουλευτής εισηγείται στην ολομέλεια του σώματος την ψήφιση των προτάσεων νόμου σε νόμους.

9 Απριλίου 2024

Αρ. Φακ.: 23.02.063.013-2022
23.02.063.012-2022

ΚΣ/ΑΟΛ/ΜΝ/ΑΓ